

Европейски съюз
Европейски
структурни и
инвестиционни
фондове

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
“ОКОЛНА СРЕДА 2014 – 2020
г.”

Главна дирекция “Оперативна програма околна среда”
ope@moew.government.bg

ПРОТОКОЛ
от
ПЕТНАДЕСЕТО ЗАСЕДАНИЕ
на
Комитета за наблюдение
на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“

24 март 2022 г.

Зала „Бална“, Хотел „Интер Континентал София“, гр. София

Петнадесетото заседание на Комитета за наблюдение на оперативна програма “Околна среда 2014-2020 г.” (ОПОС) беше открито от **г-н Борислав Сандов – заместник-министър председател по климатични политики и министър на околната среда и водите и председател на Комитета за наблюдение.**

Той приветства участниците, като отбеляза факта, че заседанието се провежда присъствено след 2 години COVID – пандемия. Министър Сандов отбеляза, че се намираме в трудни времена заради войната в Украйна, но този факт не следва да възпрепятства работата на КН. В този момент трябва да покажем още по- голям напредък, тъй като на днешното заседание ще говорим за пренасочване на средства, за допълнителни предложения, свързани с успешното финализиране на ОПОС 2014- 2020 г. В този контекст всички ние сме изправени пред още по- голямо предизвикателство, тъй като когато обсъждаме въпроси за околната среда, говорим за синергия, включително и в настоящата оперативна програма. Трябва да се опитаме да преодолеем някои закъснения поради забавени проекти, така че финансовите средства, които са останали да можем да ги насочим по най- правилния начин, отчитайки критериите на програмата и съобразявайки се с настоящата обстановка. Ще проследим етапите на изпълнение на петте основни приоритетни оси „Води“, „Отпадъци“, „Натура 2000 и биоразнообразие“ и „Превенция и

управление на риска от наводнения и свлачища“ и „Подобряване качеството на атмосферния въздух“. Ще имаме и възможността да обсъдим предложения за решения и предизвикателства, както вече споменах. В заключение искам да подчертая, че България започва ускорен процес за зелена трансформация. Целим въвеждане на принципите на кръговата икономика, която е в основата на приоритетите на следващия програмен период 2021 – 2027 г. Не на последно място, искам да заявя, че мисията за опазване на околната среда е не само лична на всеки един от нас, но и обща на цялото общество. Климатичните промени са факт и науката е категорична ще се случват повече наводнения, суши, урагани, пожари и нашите усилия трябва да са насочени към тяхното минимизиране, а инструментите, които ни предлага Оперативна програма „Околна среда“ могат да са в голяма помощ, както за смекчаването на климатичните промени, така и за адаптацията ни към тях, така и да прилагаме все повече принципа, който е водещ в Европейския съюз, нашите средства и програми да не водят до нарушаване на околната среда и да се водим от базирани на природата решения. С това откривам заседанието и бих искал да дам думата за приветствие на нашите гости от Европейската комисия.“.

Думата взе **госпожа София Алвес, директор в ГД "Регионална и градска политика" в Европейската комисия:** „За мен е голяма чест да съм тук сред Вас. Както беше вече казано, имаме невероятни предизвикателства, свързани с климата в Европа, от които България не е защитена т.к. тази оперативна програма е много важна за изпълнението на Европейската зелена сделка и Европейския съюз. Пред България има редица предизвикателства, не трябва аз да Ви ги посочвам, вие като заинтересовани лица по въпросите, свързани с оперативната програма, добре знаете какви са. За съжаление първия път, когато се срещаме в края на програмата трябва да бъде малко по-строга в моите послания, тъй като ние всички се стремим да получим добри резултати, да вземем прагматични решения, за да може да приключим програмния период по възможно най-добър начин. Преди всичко искам да Ви помоля да бъдем по-прагматични и реалистични, за да можем да изпълним тази програма. Не бих искала да споменавам, че това е най-лошо изпълняваната програма в България, дори и в Европейския съюз и поради това следва да подходим по- прагматично и реалистично, за да успеем. Това е моята молба към Вас.

В момента ще финализираме този програмен период в един много труден момент. След двете години от COVID пандемията, които повлияха върху изпълнението на тази и на други програми, в момента и войната е на нашия праг. Налице са различни финансови затруднения, всички правителства търсят повече финансови средства. Така че със съвместни усилия и енергия нека бъдем сигурни, че големите проекти във водния сектор, както и други в програмата следва да бъдат изпълнени успешно. Ако това не е възможно, трябва реалистично да погледнем и да ги пренасочим към други проекти, за да не се губят средства.

Както вече отбелязах, ние сме загрижени за изпълнението на проектите във водния сектор и инвестициите през настоящия период са в начален етап. Трябва да се поучим от нашата практика и следва да ускорим изпълнението. В момента е много трудно да се изпълняват строителни дейности, тъй като цените се покачват. Това влияе върху изпълнението на проектите, но предвид слабото представяне на програмата е наличен финансов буфер. Наличен е бюджет, който да компенсира допълнителните разходи и доколкото знам Министерство на финансите разглежда такава методология, с която да бъдат увеличени цените. Ще видим как това ще повлияе на проектите и програмата. Това ще отнеме време и може да доведе до риск от прекратяване на проекти. Този риск би следвало да бъде взет предвид от всички заинтересовани страни. Бих искала да акцентирам, че

Европейските фондове не са даденост, те са свързани с огромна отговорност и проектите трябва да бъдат изпълнени навреме и целенасочено, което е колективна отговорност. Днес ще обсъдим актуалното състояние на оперативната програма и някои от въпросите, които трябва незабавно да бъдат решени. Бих искала да благодаря на госпожа Симеонова и нейния екип за организиране на заседанието, за усилената им работа и ангажираност да съдействат на служителите на Европейската комисия. За съжаление не бих могла да остана докрай на тази среща. Пожелавам Ви много ползотворна работа, за която ще получа информация от колегите. Също бих искала да представя новия екип, който ще работи с България, който отсега нататък ще отговарят за програмата и директно ще работите с тях. Днешното заседание е една добра възможност да се опознаете. С нетърпение ще очаквам да чуя какви са резултатите от заседанието днес.“

Поради факта, че заседанието е присъствено и с дистанционно участие, министър Сандов прочете правила за дистанционното участие и предложи дневен ред за протичането му. Дневният ред беше гласуван и одобрен единодушно от членовете на Комитета, след което се пристъпи към първа точка: **Представяне на актуалното състояние на ОПОС 2014-2020 г. Представяне на добри практики и предизвикателства в хода на изпълнение на проекти по Програмата.**

Министър Сандов даде думата на и.д. главен директор на Главна дирекция „Оперативна програма „Околна среда“ и Ръководител на Управляващия орган на- **г-жа Галина Симеонова** да направи презентация за актуалното състояние.

Тя запозна присъстващите с максимално пълна и детайлна информация за изпълнението на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ от началото на програмния период с акцент на последните две години, през които не е имало присъствено заседание на Комитета за наблюдение. Беше отбелязано, че данните и предоставената информация в презентацията са актуални към края на месец февруари 2022 г. Обявените процедури са 61 броя, като общият договорен ресурс е 131 % от бюджета на програмата на стойност 4,4 милиарда лева. Сключените договори са 371 броя, от които са финализирани 135. Плащанията към бенефициентите към края на февруари 2022 г. надхвърлят 1 700 млн. лева, което е почти 51 % от ресурса на програмата. Общата стойност на сертифицираните разходи, одобрени от Министерство на финансите е 44 %. Бяха презентирани всяка от приоритетните оси. Относно сектор „Води“ тя информира, че са подписани 43 договора за над 2 милиарда лева, равняващи се на 114 % от бюджета на оста. Основният фокус са 14 проекта, по които бенефициенти са ВиК операторите. „За първи път в този програмен период инвестиционната дейност беше изместена от общините към ВиК операторите на съответните консолидирани територии. Изпълняваните проекти, които вече отчитат дейности, са тези на ВиК – Бургас, Варна, Видин, Враца, Кърджали, Перник, Пловдив, Силистра, Смолян, Сливен, Стара Загора, Русе, Шумен и Ямбол.“. Беше отбелязано изпълнението на договор за ВиК проект с бенефициент Столична община (СО), който има възможността да стартира дейностите от 18 февруари т.г. и по информация на СО към настоящия момент са започнали 70 % от обектите, включени в обхвата на проекта. Беше обърнато внимание на проектно предложение на ВиК – Добрич, което не е получило одобрение в настоящия програмен период и е прехвърлено с възможност за финансиране в следващия програмен период. Към момента е приключило изпълнението на фазиращи проекти от предходния програмен период с бенефициент общини, чрез които се инвестира

в изграждането на 16 пречиствателни станции. От тях 14 вече са приключени, две предстои да бъдат приключени до края на 2022 година: ПСОВ – Плевен и ПСОВ – Пловдив. Дейностите по мрежата, която следва да доведе необходимото количество вода до пречиствателните станции са приключили в осем от общините като в останалите продължава реализирането на дейностите. Беше дадена информация за два ключови стратегически документа, разработвани от дирекция „Управление на водите“ в МОСВ: новите Планове за управление на речните басейни и Планове за управление на риска от наводнения. Беше направено обобщение на кумулативния финансов напредък по ос „Води“ като акцентът е за изпълнение по отношение платени, верифицирани и сертифицираните суми за 2020 – 2021 г. и първите два месеца на 2022 г., където 2020 г. е завършена с 37 % разплатени суми, 2021 г. е завършена с 45 % разплатени суми и за първите два месеца на 2022 г. са разплатени още 3 %, с което се достига общо 48 % разплащане към бенефициенти. Физическият напредък по ос „Води“ отчита 425 хиляди еквивалент жители с осигурен достъп за подобро пречистване на отпадъчните води. Почти 200 хиляди екв. жители са с осигурен достъп до подобро водоснабдяване. Реконструирани и реабилитирани пречиствателни станции са 14 броя. Актуализираните нови програмни стратегически документи са 15 бр. Предизвикателство е изпълнението на проект, управляван от дирекция „Управление на водите“ в рамките на МОСВ, където не е отчетен напредък. Предизвикателствата са свързани, както с дългия процес за избор на изпълнител, така и с невъзможността към настоящия момент на някои от изпълнителите да реализират предвидените дейности поради липса на съответните експерти, както и поради високите цени, които не са били предвидени по време на търгуването преди две години.

По отношение на Приоритетна ос „Отпадъци“ беше отчетено договорени общо 154 проекта за над 648 млн. лева, което е 112 % от бюджета на оста. С изпълнението на тези проекти се предвижда да се осигури допълнителен капацитет за рециклиране на 230 хиляди тона смесени битови отпадъци. Изградени и въведени към момента са 21 инсталации за компостиране на разделно събиране на зелени и биоразградими отпадъци и 9 инсталации за предварително третиране на смесени битови отпадъци. В процес на изпълнение са 18 компостиращи инсталации и 9 инсталации за предварително третиране на отпадъците, където бенефициенти са само общини. Основното предизвикателство, с което трябваше да се справят бенефициентите е законосъобразното провеждане на процедурите за избор на изпълнител и последващите обжалвания, преодолени към настоящия момент. Последващо предизвикателство остава актуализацията на цените.

Г-жа Симеонова подчерта, че с голяма част от бенефициентите са проведени срещи за даване на указания за изпълнението на проектите, като бенефициентите ясно осъзнават отговорностите си на национално ниво, на ниво „програма“, както и на местно ниво за подобряване живота на хората. Беше подчертано ключовото значение на проектите за техническа рекултивация на депата, включени в наказателната процедура срещу България. Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ носи отговорността за 56 рекултивации. Приключени са 42, а 14 са в изпълнение. По приоритетна ос „Отпадъци“ се изпълняват и 62 демонстрационни проекта, последните 31, от които са подписани в началото на февруари т.г. Бенефициенти са общини, неправителствени организации фирми, както и с партньори общини. Към настоящия момент не се отчита риск от неизпълнение в рамките на тези 62 демонстрационни проекта. Изплатените средства към бенефициентите към момента

са почти 300 милиона лева, които са 52 % от оста и сертифицираните разходи са 48 % от вече разплатените. Отчетеният финансовия напредък по приоритетна ос „Отпадъци“ постави акцент за последните три години 2020, 2021 и последните два месеца от 2022 година, като беше докладвано ниво на разплатени суми към края на 2020 година 37%, края на 2021 година 50 % и към настоящия момент 52%. Рискът по ос „Отпадъци“ е свързан със забавено изпълнение, основно поради повишените цени при доставки на оборудване и строителните дейности, но беше изразена увереност, че всички проекти ще бъдат изпълнени и приключени в оставащия срок. Относно физическия напредък по ос „Отпадъци“ беше отчетено изпълнението на индикаторите, които следва да бъдат постигнати. Допълнителният капацитет за рециклиране до настоящия момент на вече извършените инвестиции се равнява на 68 хиляди тона на година въз основа на подадените отчетни документи. Приключилите техническите рекултивации на депа са 42, а в изпълнение са 14, които ще бъдат докладвани до края на годината. Беше обърнато внимание на изпълнението на индикатора по Програмата, който изцяло зависи от проекта на Столична община за създаване на допълнителен капацитет за оползотворяване на битови отпадъци чрез получаване на енергия. Беше подчертано, че Столична община не е стартирала дейности, а проектът е изключително голям и с дълъг период на изпълнение. Като предизвикателства в рамките на ос „Отпадъци“ се посочиха продължителните процедури по ЗОП, като се акцентира върху община Русе, която все още процедира обществена поръчка, от която зависи проект за около 30 млн. лв. Останалите бенефициенти по оста вече са приключили процедурите си за избор на изпълнител или приключват с очаквани финални решения от Върховния съд.

Относно изпълнението на Приоритетна ос „Натура 2000 и биоразнообразие“ беше отчетено, че са сключени 92 договора с общ размер 123 млн. лв., т.е. 91 % от бюджета по оста. В резултат на изпълнените до момента проекти беше докладвано увеличена площ на местообитания с по-добра степен на съхраненост - над 707 хиляди хектара, и площ на местообитанията на видовете, която надхвърля 710 хиляди хектара. „И по двата показателя сме почти на средата на изпълнението на индикаторите и се надяваме, че с оставащите проекти, които се изпълняват ще ги постигнем“, заяви **Ръководителят на УО на ОПОС**. Беше отбелязано, че е в процес на разработване процедура за подобряване на природното състояние на природни местообитания чрез закупуване на земи, т.нар. понто-сарматски степи, която ще бъде стартирана в средата на тази година. Плащанията към бенефициентите към края на февруари възлизат на 53 млн. лв., което е 39 % от бюджета по оста, а сертифицираните разходи са 26 %. В сравнение с предходните две докладвани оси, при ос „Натура 2000 и биоразнообразие“ има по-слабо усвояване на средства, което се дължи на специфичността на проектите, периодичността на изпълнение – лято и есен, на достъпността на местообитанията, както и ограничения брой експерти с компетентност в областта на биоразнообразието. Беше отчетено финансовото изпълнение за 2020 г. с разплащане от 21 % към бенефициентите. През 2021 г. са достигнати 38 %. За първите два месеца на 2022 г. е разплатен още 1 %, с което общо разплатените средства към бенефициентите са в размер на 39 %. При физическия напредък по тази ос бяха отчетени показатели: площта на местообитания, подкрепени с цел за постигане на по-добра съхраненост – 707 хиляди хектара до настоящия момент, и подкрепени местообитания на видове – 710 хиляди хектара към настоящия момент. Проведена е една национална информационна кампания. Предстои

провеждане на още две, които в оставащия срок ще бъдат изпълнени. Предизвикателство в ос „Натура 2000 и биоразнообразие“ е изпълнението на проект с бенефициент дирекция „Национална служба за защита на природата“, касаещо инвентаризиране на зони в границите на акваторията на Черно море. Поради военните действия в Украйна и това, че част от дейностите ще се изпълняват в акваторията на Черно море, се очаква разрешение от Министерството на отбраната. Възможно е да се стигне до неизпълнение на този проект или поне на тази част, която трябва да се изпълнява в дълбоки води.

Беше направен преглед на Приоритетна ос 4 „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“, където към края на февруари т.г. са сключени 17 договора на обща стойност над 130 млн. лв. Това е 95 % от бюджета на оста. По отношение на риска от наводнения, подкрепата е насочена основно към защита здравето на хората и населението, и тяхната подготовка за адекватна реакция. Инвестициите, които са предвидени са свързани с подобряване на техническото състояние и защита на критичната инфраструктура, и повишаване защитата на техническата и социалната инфраструктура. Изпълнява се проект за изграждане на Националната система за управление на водите в реално време, пилотен проект, който се изгражда по поречието на река Искър. Сред добрите практики се открил изпълнението на два проекта с бенефициент Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“: по единия към края на месец февруари са изградени пет центъра за повишаване готовността на населението за адекватна реакция при наводнения, предстои изграждането и на 6-ти център, а по втория проект са доставени 64 мобилни комуникационни технически системи за оповестяване, които да са в полза на населението при бедствия и аварии. Със средствата на ОПОС са укрепени 12 хектара свлачища, с което са защитени над 20 хиляди граждани в териториите, на които се намират или в близост до свлачищата. В изпълнение са общо осем проекта от общо 17-те. С финализиране на геозащитните дейности се очаква достигане на 90 ха укрепени свлачища. Изплатените средства към бенефициенти към края на февруари са 87 млн. лв., което е 63 % от бюджета на оста. Верифицираните разходи са 50 %, като това е най-добре движещата се приоритетна ос, с почти 63 % разплащане към бенефициенти и 50 % верифицирани разходи. Броят жители, които се възползват от мерките за защита от наводнения към момента достига 145 000. Изградени са пет от шестте центрове за повишаване готовността на населението за адекватна реакция при наводнения, последният се очаква в средата на годината да бъде приключен. Укрепените свлачища, отчетени към момента са 12 ха. Населението в риск от свлачища, получило защита е над 21 000 жители.

На вниманието на членовете на Комитета за наблюдение беше представено изпълнението на Приоритетна ос 5 „Подобряване на качеството на атмосферния въздух“. В началото са насочени само 115 млн. лв., впоследствие бюджетът на оста е завишен с още 460 млн. лв. За общия размер на оста са сключени и действащи 42 договора, които представляват 108 % от бюджета на приоритетната ос. Подчерта се, че финансираните дейности са насочени пряко към намаляване на емисиите на ФПЧ₁₀ от битово отопление и транспорт, които са част от наказателната процедура срещу България. По отношение на битовото отопление в момента се подкрепят осем общини със 119 млн. лв. Очакваната полза от инвестицията е да се спестят над 800 тона ФПЧ на година. Процедурата за подмяната на горивните инсталации е за осем общини, които не са избрани произволно, а са включени в наказателната процедура и са с най-високи превишения на нормите за ФПЧ: Бургас, Видин,

Димитровград, Монтана, Пловдив, Смолян, София и Горна Оряховица. Посредством предаване за рециклиране на отоплителни печки на твърдо гориво или въглища следва да се подмени отоплителната база на 25 хиляди домакинства. В рамките на оста се дава финансова подкрепа и по отношение на транспорта като източник на замърсяване на 10 общини за подмяна на високо емисионния подвижен състав на обществения транспорт с превозни средства с нулеви емисии - електроавтобуси, тролеи и трамваи. 500 млн. лв. се инвестират в новите екологични превозни средства. Очакваният резултат са закупуването на 290 автобуса, 60 тролея и 25 трамвая. Реална е възможността в рамките на оставащия период до 2023 г. да има доставка на целия мобилен състав, който следва да се движи по улиците на 10-те общини с ниско емисионни електроавтобуси, трамваи и тролеи. Изплатените средства към бенефициентите към февруари са почти 323 млн. лв., които са 56 % от бюджета на оста. Беше отчетено финансовото изпълнение по ос „Подобряване качеството на атмосферния въздух“: в края на 2020 година са разплатени 41 % от средствата, към края на 2021 година - 54 % и за първите два месеца на 2022 са разплатени 2 %, като към настоящия момент са разплатени общо 56 % от оста. Приключени са всички тръжни процедури на бенефициенти, за закупуване на мобилни средства – електроавтобуси и тролейбуси. Беше отбелязано, че рискът от неизпълнение на индикаторите по тази приоритетна ос е най-малък.

По отношение на последната Приоритетна ос 6 „Техническа помощ“, беше отчетено изпълнение в размер на 80%. Средствата са използвани за осигуряване на необходимия финансов ресурс за административно управление и експертиза, повишаване на административния капацитет и дейности за информация и комуникация. Оставащите 20 % от бюджета на оста са достатъчни за покриване на всички необходими разходи до края на периода за изпълнение на програмата.

В заключение се посочи, че са наложени финансови корекции по програмата, които от старта на програмния период до настоящия момент са в размер на 64 млн. лв. Одит на операциите, извършен от Изпълнителна агенция ОСЕС на декларираните разходи през седма счетоводна година даде указание, че следва да бъде стартирана повторна проверка поради риск от превишение на прага на същественост на допустимата грешка. Веднага са предприети действия за стартиране на повторната проверка. Беше разработен нов контролен лист и са извършени повторни проверки на почти 450 договора, сред които всички на стойност над 1 милион лв. (по указания на ОСЕС). Към настоящия момент тази процедура приключва. Има предварителното одобрение на ИА ОСЕС за съответствие с прага на допустимост на грешката. Рискът от спиране на програмата или налагане на плоска финансова корекция е избегнат. Спрямо общия ресурс на програмата от 3,5 милиарда, наложените финансови корекции са 1,7%.

Беше акцентирано и върху друг важен въпрос пред Управляващия орган на ОПОС, а именно: информация от началото на 2022 г., че поради административни или съдебни обжалвания и на провежданите от бенефициентите обществени поръчки, разходването на вече разплатени към тях аванси в размер на 76 млн. евро е блокирано. Това доведе до риск от загуба на средства, поради което през януари 2022 г. е изпратено писмо до Европейската комисия, с което е използвана възможността на чл. 87 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 за автоматична отмяна на задълженията. „ЕК разгледа нашето искане и получихме отговор в началото на март, с което писмено Европейската комисия потвърди,

че признава почти 72 милиона евро по смисъла на чл. 87, с което те вече не съставляват риск от загуба и могат да бъдат разходвани. В резултат на тези предприети действия за 2021 г. няма никакъв риск от загуба на средства по програмата“, подчерта **г-жа Симеонова**.

От началото на 2022 г. до момента са договорени 108 милиона лв., включително големия проект на Столична община във ВиК сектора и демонстрационните проекти в ос „Отпадъци“. С това общо договорените средства достигат 3,76 милиарда. Относно разплатените средства се очаква до края на 2022 г. да бъдат около 550 милиона лева. С това ще се достигнат 2 милиарда от бюджета на програмата. Верифицираните разходи се очаква да бъдат около 387 млн. лв., с което се достига около 1 милиард и 800 млн. лв. от бюджета на програмата. Сертифицираните ще бъдат на същото ниво.

Сравнението между хода на изпълнение на програмата в предходния програмен период 2007 – 2013 г. с текущото изпълнение на програмата за програмен период 2014 – 2020 г. показва, че извършените плащания към същия период на 2007-2013 г. са били 42%, в момента за ОПОС 2014-2020 г. са към 51%. Верифицираните разходи към същата дата в предния програмен период са били 27 %, а към настоящия момент са респективно 44%. Ръководителят на УО на ОПОС изрази убеденост, че „въпреки отчитаните рискове, напрежение и изоставане при някои инфраструктурни обекти, ако бъде оказана достатъчна административна подкрепа, още повече ако бъдат актуализирани цените на доставките, ще има достатъчна мобилизация и достатъчен брой изпълнители с компетентност, която да осигури максимално изпълнение на инвестиции по програмата, както и постигане на заложените индикатори.“.

След направената презентация думата поиска **доц. д-р Борислав Великов – представител на Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ)**. Той благодари за доброто представяне на програмата и попита, дали може да се прецени какъв риск от загуба на средства би се отчел за цялата оперативна програма до края на 2023 година и как би се отразило това на планираните евентуално средства и одобрени от Европейската комисия за следващия програмен период.

Доц. д-р Великов засегна и приоритетна ос 1 „Води“ и по специално проектите, свързани с пречиствателни станции за отпадъчни води, които изискват една консолидирана територия. Той даде за пример община Берковица, която отказва дълги години да се присъедини към ВиК асоциацията на област Монтана. В тази връзка той попита дали е намерено решение в подобни случаи, тъй като за други като гр. Лом, консолидацията е важен процес с оглед достъпа до европейско финансиране за ВиК инфраструктура. Призова също и за съвместна среща между министерствата, в която да се търсят възможности, чрез които тези общини, в случая Берковица, да бъде убедена да пристъпи към консолидация.

Г-жа Симеонова благодари за зададените въпроси като потвърди, че към настоящия момент в Оперативна програма „Околна среда“ допустими бенефициенти, както за настоящия, така и за следващия програмен период остават ВиК операторите само на консолидирани територии. Тя поясни, че по Оперативната програма може да се правят интервенции само в агломерации над 10 хиляди еквивалент жители. Беше отбелязано, че по информация на програмата, неконсолидираните територии на този етап остават шест на територията на страната, за които Министерство на регионалното развитие и

благоустройството продължава да полага усилия. Беше посочено, че в комитета участват представители на МРРБ, с които се търсят възможности процесите на консолидация да протекат, колкото се може по-бързо и по-успешно. Думата взе **г-жа Деляна Иванова – заместник-министър на регионалното развитие и благоустройство**, за да допълни проблема, касаещ консолидацията и консолидирането на териториите.

Г-жа Иванова поясни, че този проблем, продължава вече над 10 години, като на този етап решението изцяло зависи от общините. Отбеляза, че са провеждани срещи с всички представители на неконсолидирани територии, като потвърди, че случаят с област Монтана към настоящия момент е най-озадачаващ, доколкото Берковица попада в обхвата на агломерация над 10 хиляди екв.ж., тоест при консолидация на територията, Берковица ще бъде потенциален бенефициент на програмата. Тя посочи, че трите общини, които ще могат да се възползват в консолидирана територия Монтана са Монтана, Лом и Берковица. Решението се взема от общинските съвети.

Ръководителят на УО на ОПОС взе думата, за да продължи с отговор на първия въпрос, зададен от **доц. д-р Великов**. Тя коментира риска от загуба, разделен по фондове, който към настоящия момент по отношение на Кохезионния фонд съставлява около 170 милиона лева, а по отношение на ЕФРР около 96 милиона лева. Беше уточнено, че във втората част на заседанието, ще бъде представена допълнителна презентация с предложения за пренасочване на рисковите средства към нови проекти и мерки. Беше изразена увереност, че с изпълнението на програмата ще се направи всичко възможно крайният резултат, както финансов, така и физически, да повлияе положително върху всички компоненти на околната среда.

Министър Сандов отбеляза, че „във връзка с презентацията и проведените интензивни разговори, проектът на Столична община (СО) в ос 2 „Отпадъци“ и по-специално третата му част за изграждане на инсталация за изгаряне на отпадъци е в много сериозен риск от неизпълнение, въпреки че не се признава от бенефициента. Има две дела, които са спечелени срещу Столична община за избор на изпълнител и за избор на строителен надзор, но има и едно дело, което все още е в съдебна процедура – за оценка на въздействието върху околната среда. Този проект не би могъл да бъде реализиран изцяло със средства на Оперативната програма по информация и от оператора на „Топлофикация София“, който е към Столична община. На този етап Столична община не желае да търсим нови решения, които са свързани с пренасочване на тези средства, което поставя допълнителен риск пред програмата. Надявам се, че в следващите дни ще намерим допълнителни възможности за разговори, за да можем да намерим най-доброто решение особено в сегашната ситуация, в която във втората част на дискусиата ще се говори за пренасочване на средства и предвид бежанската криза в Европа вследствие на войната в Украйна. Ние би следвало да намерим варианти за пренасочване на средства и към Механизма CARE, който в момента се изпълнява от Министерство на регионалното развитие и благоустройството и всъщност този проект малко ни държи като заложник затова да решим как бихме могли да пренасочим част от средствата, като се надявам във втората част да обсъдим това с Комитета за наблюдение.“

Думата беше дадена на **г-жа Теодора Павлова – член на Управителния съвет на Българска асоциация на консултантите по Европейски програми**.

Г-жа Павлова отправи две предложения. Първото предложение беше свързано с необходимостта на интернет страницата на програмата да се публикува независимата външна междинна оценка на изпълнението на програмата. Тя отбеляза, че на интернет страницата на програмата е публикувано резюме от оценка на изпълнението на оперативната програма, като в публикуваният документ липсват подробни резултати от направената оценка и същата, както и бъдещи такива следва не само да се разпространят до Комитета за наблюдение, но и да станат достояние на цялата общественост. Уточни, че по този начин ще се вземе информирано пълноценно участие в това, как да се преодолеят проблемите на програмата. Второто предложение беше свързано с въпроса дали се планира възлагане и последваща оценка на въздействието на програмата. Тя посочи, че на този етап, оценката не е задължителна по регламент, но предвид сериозното изоставане спрямо всички други програми в България и в Европа, би било добре да се възложи такава независима външна оценка, която в по-голям детайл да изследва проблемите.

Ръководителят на УО на ОПОС благодари за направените предложения и уточни, че оценката, която е направена през 2020 година е изпратена на участниците в Комитета за наблюдение. Тя посочи, че ще бъде разпространена отново, както и че ще се направи всичко възможно резултатите от предходната оценка от 2020 г., както и следващи такива да бъдат публикувани на интернет страницата на програмата като мярка за публичност. Беше обяснено, че към настоящия момент са предприети действия по възлагане на нова оценка и през месец юни 2022 г. изпълнителят ще започне работа по нея, независимо от това, че ще бъде късно за даване на препоръки, ще е добре да има външен поглед.

Думата беше дадена на **г-жа Десислава Стойкова** – юристконсулт на Национално сдружение на общините в Република България.

Г-жа Стойкова изказа благодарност за представената подробна презентация. Тя обърна внимание върху проблема с изключително повишения ръст на цените на строителните материали, за труд и за доставки, като се поинтересува дали е извършен анализ, в какъв размер е недостигът, който ще се получи при тези проекти във връзка с повишаването на цените и търси ли се начин за намиране на допълнителни средства. Тя напомни, че Министерство на финансите подготвя такава методика и попита дали има начин бързо да се заработи по нея.

Г-жа Симеонова благодари на НСОРБ за доброто партньорство, като изрази надежда и за бъдещи добри отношения. Тя потвърди, че в рамките на бюджета на програмата средства за индексация има за големите инвестиционни стойности, касаещи материали, както във водните проекти, така и в проектите, касаещи отпадъци и свлачища. Обясни също, че към настоящия момент е трудно да се оцени с какъв размер точно ще бъдат индексирани вложените материали по проектите, тъй като все още няма финализиран механизъм от Министерство на финансите и законосъобразното му прилагане. Отбеляза, че е извършен анализ върху най-големите инвестиционни стойности, тъй като количествено-стойностните сметки са налични в Управляващия орган и допълни, че това, което остава като строителство през 2022 и 2023 година, би следвало да попадне в ресурс под 30 млн. лева, ако обаче механизмът даде възможност или окаже индексация и за 2021 г., а не само 2022 г. и 2023 г., тогава необходимият ресурс ще се увеличи. Средствата са налични в ОПОС, но Националният фонд следва да дофинансира 15% в рамките на безвъзмездната финансова

помощ по всеки един от проектите и че след решение на Министерския съвет какъв механизъм да се прилага законосъобразно, Оперативната програма е в готовност да започне актуализиране на договорите за БФП.

Г-н Емил Хумчев – областен управител на област Смолян и представител на Регионалния съвет за развитие на ЮЦР за планиране взе думата и засегна проблем, който стои пред областните управители, свързан с приоритетна ос 4 „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“. Той попита дали е възможно областните управители да бъдат включени като допустими бенефициенти, с оглед задълженията им да следят състоянието на речните корита, тяхното почистване и управлението на риска, най-вече от наводнения, като обърна внимание на трайната липса на ресурс за осъществяване на тези дейности. Той също поясни, че непочистените речни корита, особено на реките във високопланинските области, засягат както пътната инфраструктура, така и прекъсват пътни връзки към населени места. В заключение, **г-н Хумчев** сподели, че ако се даде възможност областните управители или областните управи да бъдат бенефициенти по ос 4, голяма част от тях биха се възползвали от това.

Ръководителят на УО на ОПОС благодари за предложението и увери г-н Хумчев, че в новия програмен период областните управители не са изключени от допустимите бенефициенти. Тя обърна внимание, че при стартиране на новата програма и при започване разработването на процедурите по които областните управители могат да бъдат допустими бенефициенти, ще бъдат проведени съвместни срещи, на които ще се обсъдят възможности за кандидатстване.

Министър Сандов даде думата за коментар на **г-жа Ание Монфре**, представител на Европейската комисия.

Г-жа Монфре благодари на министър Сандов и каза, че „днес сме поставили въпрос от спешен порядък за обсъждане, свързан с това да мислим и за интегриране на бежанците. Трябва да подходим реалистично и прагматично, както Вие казахте. Учудена съм от сумите, които са свързани със загубата от неизпълнение. Трябва да се предоставят повече възможности, за да бъдат изпълнени проектите, като в момента съществува риск за 96 милиона лева, което е значителна сума. Напълно Ви подкрепям, затова което сте идентифицирали по програмата. Също така трябва да обърнем внимание и на климатичните промени, които настъпват в България, както и защитата на биоразнообразието. Първият въпрос, който беше от Асоциация на индустриалния капитал, също е много значим. Бихме искали да пренасочим финансови средства към бежанците, защото не трябва да се губят парите на данъкоплатците. Това не означава да намалим наличните средства, а да се намалят сумите за тези проекти, които няма да бъдат изпълнени. Така че трябва реалистично и прагматично да видим какво може да бъде изпълнено и много спешно следва да се вземе решение. Готови сме да изпълним мерките в рамките на 18 месеца, това е година и половина. Това, което не сме успели да извършим в продължение на осем години, трябва да се свърши в година и половина, свързано с водните проекти.“. Тя посочи, че следва да се извърши анализ какво може да се направи и какво не може с големите проекти на гр. Бургас и Столична община, и Приоритетна ос „Натура 2000 и биоразнообразие“.

Г-жа Монфре продължи изказването и отбеляза, че „огромна е отговорността към бежанците и това, което България има като ангажменти по оперативната програма. От

една страна са дългосрочните инвестиции, а от другата са спешните нужди. Трябва да се направи Много деликатен избор, но е необходимо да се направи веднага.“.

Министър Сандов благодари за отправените думи и каза, че „ние наистина можем да видим доста пропуски и забавяния в тази програма. Като ново ръководство на оперативната програма и на министерството осъзнаваме, че те не са наши грешки, но ние в момента носим отговорността за сегашното състояние, за реалната ситуация и наистина това е призив и от моя страна към всички бенефициенти да погледнат реално на нещата, не с розовите очила, с които обикновено са свикнали да гледат и че някак си ще се намери начин, дори се говори за извънредно законодателство, за да се реализират определени намерения. Наистина е въпрос на отговорност в тези трудни времена ние да подходим съвсем реалистично и когато виждаме, че не можем да го направим да намерим начин да свършим нещо полезно някъде другаде в момента. Отчитам като голям пропуск невъзможността на областните управители да бъдат бенефициенти към настоящата програма и ще Ви дам един пример: във връзка с наказателната процедура трябва да се финализира проекта за възстановяване на степите, като Понто-сарматските степи в Калиакра. Ние осъзнаваме, че областните управители са с най-добрия административен капацитет за тези дейности да изкупуват обратно терени. Поради факта, че те не са допустими бенефициенти, в момента бенефициентът, който трябва да изпълни проекта е РИОСВ- Варна. Те нямат необходимия административен капацитет и това води до забавяне и в сектор „Биоразнообразие“. Може би един вид на партньорство, което да се окаже на този етап от областните управители към бенефициента, в случая не говоря за вас господин Хумчев, но за областния управител на Добрич или Варна, предвид Понто-сарматските степи е Добрич. Днешното заседание на Комитета за наблюдение е подготвително за следващото заседание, на което ще трябва да вземем решенията. В следващата част на дискусиата, когато говорим за възможните пренасочвания на средства, ние няма да затворим дискусиата и ще дадем възможност поне още няколко дни, за да се осмислят вариантите, които ще предложим, вариантите които Вие ще предложите, за да можем ние като Управляващ орган на програмата да влезем в комуникация с Европейската комисия и да намерим най-добрите начини и механизми за успешното завършване на програмата с пренасочване на средства и приоритизиране допълнително на част от възможностите, които бихме имали, в завареното положение, което сме. Единственото, което наистина моля и аз е да свалим розовите очила и да погледнем реалистично на нещата във времето, в което се намираме, разбира се при изпълнение критериите на програмата, но все пак да приложим по-прагматичен подход.“.

Министър Сандов даде думата на **г-жа Симеонова** да направи презентация за бъдещите мерки и действия, които се предлагат от страна на УО.

Тя благодари на **министър Сандов** и премина към следващата точка от дневния ред: **представяне на бъдещите мерки/действия по ОПОС 2014- 2020 г. с оглед успешното приключване на програмата.** Тя припомни на участниците, че на 9 март, заедно с поканата за заседанието на Комитета за наблюдение са изпратени и проекти на новите мерки, които оперативната програма предлага, с оглед своевременното запознаване с тях и постигане на съгласие за техния индикативен обхват. С кратка информация, тя обърна внимание, че при анализиране на риска по отношение пълното изпълнение на програмата и съответния финансов ресурс, отговарящ на този риск, е взето предвид следното: обследвани са всички бенефициенти, които изпитват трудности при реализирането на проектите, съблюдавано е правилото за отчитане N+3 съгласно Регламент (ЕС) № 1303/2013, като е следено да не се надвишават определени стойности по отношение

пренасочването на средства и прогнозата за оставащия ресурс, както и автоматичното увеличаване на наддоговарянето като процент. Тъй като програмата е наддоговорена на 111 %, трябва да бъдат взети предвид и тези стойности, когато се търсят възможностите за пренасочване. По приоритетна ос 1 „Води“ към настоящия момент се отчита свободен ресурс, който няма да може да бъде усвоен от бенефициентите по програмата при изпълнение на проектите. Беше уточнено, че в този програмен период предварителни индикации за фазиране са подадени по отношение на проектите, изпълнявани от ВиК операторите на градовете: Бургас, Варна, Перник, Пловдив и Стара Загора. Столична община също се включва в този списък, тъй като срокът за изпълнение на дейностите би могъл да излезе извън предвидените 22 месеца. Обърнато е внимание и на т.нар. „нефункционални проекти“. „Нефункционален проект“ е този, който до месец декември 2023 година няма да може да постигне целите си и съответно да изчерпи целия финансов ресурс от безвъзмездната финансова помощ и ще се наложи да бъде дофинансиран със собствени средства на бенефициента до пълното изпълнение на проекта през 2024 и 2025 година, но не по-късно от февруари 2026 г. Тя уточни, че като такива потенциални нефункционални проекта към настоящия момент се очертават: ВиК – Смолян, Русе, Сливен, Шумен, както и дирекция „Управление на водите“ към Министерство на околната среда и водите по проект, касаещ мониторинг на количеството на повърхностни и подземни води. Беше обърнато внимание, че има освободен ресурс и от финансовия инструмент, който е бил предоставен от УО на ОПОС на „Фонд мениджър на финансовите инструменти в България“. От 14 бенефициенти само на 5 от ВиК оператори са предоставени финансови инструменти. Останалите ВиК оператори са намерили финансова подкрепа от други механизми като Фонд „Флаг“ или частни търговски банки. Освободеният ресурс от „Фонд на фондовете“ също се връща при УО на ОПОС и е прибавен към ресурса, за който се търси пренасочване, включително и стойността на приключилото с негативна оценка проектно предложение на ВиК-Добрич, който остава потенциален бенефициент за следващия програмен период, както и всички средства по неизпълнени дейности или икономии.

По отношение на **Приоритетна ос 4** „Превенция и управление на риска“ беше предоставена информация, че има остатък от около 10 млн. лева, който е изцяло и само от икономии по проектите. Тя уточни, че няма рискови проекти по оста, включително и поради факта, че бенефициентите са малко на брой и се следи изпълнението на заложените графици.

Г-жа Симеонова обърна внимание в презентацията, че по отношение на Кохезионния фонд, който се състои от средствата, които може да се разходват по оси 1, 4 и 5, УО на ОПОС обследва мерки за финансов ресурс в размер на 170 милиона лева. В следващите слайдове ще бъдат представени подробно предложенията на УО на ОПОС за тези средства. Беше представена аналитична информация по отношение изпълнението на мерките, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие. Тя обясни, че от него се разплащат възможните инвестиции, свързани с приоритетна ос 2 „Отпадъци“ и приоритетна ос 3 „Натура 2000 и биоразнообразие“. В резултат на анализа, извършен от УО на ОПОС, се отчита възможност за свободен ресурс по приоритетна ос 2 „Отпадъци“ в размер на около 80 милиона лева. Посоченият свободен ресурс се дължи основно на забавеното изпълнение на големия проект на Столична община, за който бенефициентът Столична община е представил план за изпълнение на проекта в песимистичен и оптимистичен вариант. Беше отбелязано, че УО счита, че оптимистичният сценарий,

представен от общината е напълно невъзможен и поради тази причина като отправна точка за анализа, УО е използвал песимистичния сценарий, при който се допуска, че Столична община може да изразходва 50% от безвъзмездната финансова помощ. Към забавеното изпълнение на проекта на Столична община беше добавено и рисковото изпълнение на анаеробната инсталация в община Русе, за която към настоящия момент няма избран изпълнител. Вече втора година община Русе са в процес на избор на изпълнител, като при последното решение Върховният административен съд се произнася за връщане и преразглеждане на цялата процедура. Предвид този факт, УО счита, че това драстично повишава риска за изпълнение на проекта и неговият ресурс също се включва в рисковите средства, които следва да бъдат пренасочени. В изложението по-нататък беше отбелязано, че свободен е и ресурсът от разработените финансови инструменти от „Фонда на фондовете“ в рамките на приоритетна ос 2 „Отпадъци“. Бенефициентите по тази приоритетна ос на оперативната програма не се възползваха от разработените финансови инструменти в период от 7 години, което наложи финансовият ресурс да бъде възстановен от страна на „Фонда на фондовете“ по бюджета на ОПОС 2014- 2020 г. Поради тази причина този финансов ресурс също е предложен за пренасочване.

По приоритетна ос 3 „Натура 2000 и биоразнообразие“ свободният ресурс в оста е в размер на около 16 млн. лева. Този ресурс се дължи основно на две позиции – забавеното изпълнение на проекта за картиране на територии „Натура 2000“ в рамките на Черно море, както и икономии от изпълнение на проекти, чиито дейности са с приключено възлагане по смисъла на ЗОП и средствата няма да бъдат ползвани от бенефициентите. След извършения анализ, УО на ОПОС предлага за пренасочване финансов ресурс в размер на 96 млн. лева от Европейския фонд за регионално развитие. Тя представи пред състава на КН изискванията за пренасочване на финансов ресурс, които ОПОС 2014- 2020 г. следва да съблюдава в рамките на последните 2 години от програмния период и които са отчетени от УО в предложенията за мерки. По смисъла на действащия *Регламент (ЕС) № 1303/2013* прехвърлянето на средства между програми не е възможно, поради което отпада възможността с освободения финансов ресурс по ОПОС 2014- 2020 г. да се подпомогнат оперативни програми, които имат големи инфраструктурни проекти в напреднала фаза. Прехвърлянето на средства от Кохезионния фонд към ЕФРР и обратно също не е възможно на този етап на изпълнение на оперативната програма. Поради това ограничение финансовият ресурс, който УО счита за изложен на риск следва да бъде пренасочен в рамките на същия фонд за мерки, финансирани по съответната приоритетна ос на програмата. Ключов момент за УО е да се предложат мерки за пренасочване на финансов ресурс, които да съответстват на инвестиционните приоритети и специфичните цели на оперативната програма. Много съществен критерий е предложените мерки да благоприятстват компонентите на околната среда. Изключително важно е всички предложени мерки да бъдат изпълнени и разплатени към изпълнителите към 31 декември 2023 година което означава, че реалистичността е ключов момент при предстоящото вземане на решения от УО. Бяха представени останалите обстоятелства, които са от съществено значение при избор на мерките за пренасочване на финансов ресурс по програмата. Изключителна забава има, когато изпълнението на проектите се предхожда от процедури по устройствено планиране. Отчитайки това обстоятелство, в хода на извършеното проучване на бенефициентите по програмата относно възможността за бързо

реализируеми мерки, УО беше поставил условие да са приключени процедурите по устройственото планиране, да са финализирани и вече съгласувани проектните предложения, с които бенефициентите биха могли да кандидатстват. Най-важната предпоставка е разрешителните за строеж и други разрешителни, съпътстващи такива проекти следва да са издадени, или да са във финалния етап на процедурата им по издаване. УО на ОПОС смята да информира бенефициентите, че в рамките на мерките за пренасочване на финансов ресурс, процедурите за предоставяне на БФП, които екипът на ОПОС предстои да разработи и да обяви, ще включват условие, бенефициентите да са стартирали и вече да са на етап договориране на възлагането към изпълнителите, като се възползват от чл. 114 от ЗОП, това условие е важно с оглед кратките срокове до края на програмата.

Беше насочено внимание към факта, че в рамките на бюджета е локализиран и оперативната програма разполага с необходимия финансов ресурс за индексация на цените на материалите. Предвид факта че индексацията на цените на материалите засяга всички проекти и бенефициенти на програмата, които изпълняват строително-монтажни дейности, в това число и доставка на необходимото оборудване към тях, първоначалните финансови прогнози са, че ще бъдат необходими около 40 милиона лева. Тази възможност се предвижда единствено при разработването на методика и одобрението ѝ от страна на Министерския съвет, както и последващо изменение на ЗОП, което да предостави законова възможност за индексация на цените.

Г-жа Симеонова представи първата мярка, към която да се пренасочи рисков бюджет в размер на 60 млн. лева от ЕФРР. УО на ОПОС предлага да бъде разработена мярка за подобряване на природозащитното състояние на горските и природни местообитания и екосистемните услуги, предоставени от горите или т. нар. процедура по залесяване. Допустимите бенефициенти, които биха могли да изпълнят проекта в периода до 2023 г. са държавни предприятия в ресора на Министерство на земеделието. Беше предложено допустими да бъдат разходите за всички материални активи, услугите и персонала, който ще изпълнява залесяването. Под услуги се имат предвид множеството дейности, извършвани от държавните горски предприятия като подготовка на почвата, развъждане на предварителен посадъчен материал, както и допълнителни СМР, в случай на необходимост. Допустимите дейности са изцяло базирани на одобрени планове, които държавните предприятия на 10-годишен период представят за одобрение в Министерство на земеделието, както и в Министерство на околната среда и водите. УО счита че подобна мярка би имала изключително бърз и положителен ефект като цяло: не само върху местообитанията в Натура 2000, но и върху другите местообитания, където ще се допусне свързването на т.нар. зелени коридори чрез озеленяване и допълнително засаждане.

Беше представена общата информация за мярката, свързана с доставката на необходимо оборудване, съоръжения и техника за подготовка за повторна употреба, разделно събиране и рециклиране в рамките на ЕФРР с планиран бюджет 40 милиона лева по приоритетна ос 2 „Отпадъци“ и допустими бенефициенти общините. Тази мярка разширява обхвата и възможностите на вече обявените процедури, в рамките на които проектите приключват изпълнението си и дава възможност на общините да закупят необходимата техника за ускоряване на процесите на разделно събиране на биоразградими, хранителни, зелени и строителни отпадъци от домакинствата.

В рамките на свободния финансов ресурс по ЕФРР, беше представена следващата мярка, свързана с демонстрационни проекти за прилагане на добри практики в областта на управление на отпадъците, с бенефициент Национална асоциация „Хорека“ и индикативен бюджет от 20 млн. лева. Предстоят срещи с представители на асоциацията, тъй като на този етап има само информация за интерес към подобна мярка. Обсъждани са също допустимите разходи, които според разбирането на УО следва да бъдат насочени към материални и нематериални активи за допустими дейности, изпълнението на които в „Хорека“ сектора може да допринесе за минимизиране генерирането на отпадъци, в това число хранителни и всякакъв друг тип рециклируеми отпадъци; повишаване на разделното събиране; въвеждане на компостиране във всички хотелски комплекси със заявен интерес. Положителният ефект от предложената мярка, свързана с бизнеса ще бъде добро допълнение към положителния ефект от мерките, насочени към общините.

Бяха представени две мерки, предложени за финансиране от Кохезионния фонд. Първата мярка е с индикативен бюджет в размер на 45 млн. лева и към настоящия момент е насочена към евентуален бенефициент - Агенция „Пътна инфраструктура“. Мярката е свързана с превенция и противодействия на свлачища и други неблагоприятни геодинамични процеси. Това е подход за увеличаване ангажимента на вече одобрен бенефициент, който към момента се справя с изпълнението на проект по оперативната програма. Към настоящия момент се разглежда и възможността да се изиска включване с определен ресурс в Механизма CARE. Така, освен от ЕФРР, най-вероятно ще се намали ресурса и от Кохезионен фонд по оперативната програма, като по този начин се предоставят средства по този механизъм.

Втората мярка по Кохезионен фонд е свързана с разширяване на Националната система за ранно предупреждение и оповестяване на населението на общинско ниво с допустим бенефициент Министерство на вътрешните работи. Към настоящия момент в 16 от 26 области съществуват системи за ранно оповестяване на областно ниво. Оповестяването на общинско ниво е доста изостанало, а то следва да бъде, както оповестяването на областно ниво. С тази мярка ще се даде възможност на МВР да поднови изцяло наличната материална техника, материалния актив в рамките на 116 общини, с оглед обновяване на системата за ранно предупреждение и оповестяване на населението. В следващия програмен период, същият бенефициент ще има възможност да доразвие системата си и в останалите 11 области, в които към настоящия момент не е изградена. С изпълнението на тази мярка ще се постигне съществен позитивен ефект за сигурността на населението, с оглед настоящите събития в Украйна.

След това тя представи мярка, която УО е обсъдил с всички бенефициенти на оперативната програма, които към настоящия момент изпълняват проекти по процедурата за подобряване качеството на атмосферния въздух в рамките на приоритетна ос 5 „Подобряване качеството на атмосферния въздух“. Тя уточни, че четирима бенефициенти на програмата са заявили възможност и са в готовност да увеличат обхвата и обема на своите проектни предложения на база допълнително подадени вече заявления от домакинства над първоначално планираните, в случай че им бъде отпуснат по-голям ресурс от безвъзмездна финансова помощ. Това са общините Димитровград, Смолян, Видин и Монтана. Настоящите им проекти се изпълняват с доста добро темпо и в тази връзка, бенефициентите

считат, че до края на 2023 година могат да поемат тези допълнителни домакинства за подмяна на печки на твърдо гориво с нов отоплителен уред.

След като представи бъдещите мерки/действия по ОПОС 2014-2020 г. с оглед успешното приключване на програмата, тя даде възможност за въпроси и коментари.

Министър Сандов даде думата на **доц. д-р Борислав Великов, представител на Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ)**

Доц. д-р Великов благодари на министъра за дадената дума и изрази подкрепа за предложението на г-жа Теодора Павлова, представителя на Българска асоциация на консултантите по европейски програми (БАКЕП) във връзка с препоръката на Европейската комисия от 17 март 2021 година за мониторинг на COVID-19 в отпадъчните води. **Доц. д-р Великов** коментира, че едно допълнително ранно предупреждение за различни вируси, не само за COVID-19, което да се прави при изследване на качеството на водите, не само на отпадъчните, би било възможно да се извърши в рамките на оставащите 18 месеца. Според него препоръчително е да се вземе предвид и в Планове за управление на речните басейни (ПУРБ) 2022- 2027 г. Той предложи информацията от презентацията за излишъка и рискови проекти по Кохезионния фонд, във втората точка относно потенциалните нефункционални проекти да се допълни с мониторинг на количеството и качеството на водите, тъй като качеството не включва само химическото състояние, но и вирусологични изследвания, полихлорирани въглеводороди от типа на перфлуоруктановата киселина и други такива опасни и много стабилни флуорсъдържащи вещества, които също да се изследват със сравнително малко допълнително оборудване. Той посочи, че Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС) и Регионалните инспекции по околна среда и водите (РИОСВ) разполагат със специалисти, но следва да се допълни оборудването.

Г-жа Симеонова благодари на **доц. д-р Великов** за предложението и добави, че към настоящия момент Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС) е бенефициент по проект, който касае мониторинг на води, проучване на химичния състав и анализ на водите. Тя уточни, че проектът се изпълнява трудно, тъй като една част от анализите, които са включени в проекта са насочени към COVID-19. Лабораториите на ИАОС не са обезпечени с такъв тип оборудване и това обстоятелство налага наемаването на външни консултанти и лаборатории, които да изпълнят тези анализи. Рисково е в края на програмния период да се увеличи размера на БФП и да се натовари допълнително ИАОС, но ще продължат разговорите с Агенцията. В случай че ИАОС преценят, че наистина могат да се справят, тогава е възможно препоръката да се приеме. Към настоящия момент изглежда, че няма необходимост, тъй като в първите доклади от проведени изследвания за COVID-19 в отпадъчни води е отбелязано, че вирусът не оцелява в тази среда и няма никакъв стрес в отпадъчните води по отношение на този опасен вирус.

Доц. д-р Великов допълни, че миналата година ВиК Холдингът е възложил и е извършено пилотно проучване с изолиране, съответно определяне на COVID-19 в 10 пречиствателни станции в страната. Той съобщи, че публикацията, която е научно приложна, ще излезе следващата седмица в списание на Българската асоциация по водите „Бул Аква“. Той изтъкна, че оборудването, което би било необходимо, например за ИАОС,

не представлява голям финансов ресурс и отбеляза, че предложението е свързано със здравето на населението, което предполага съвместни действия с Министерство на здравеопазването и МРРБ.

Думата бе дадена на **инж. Николай Василев**, представител на **Изпълнителна агенция по горите** за дистанционно включване.

Инж. Василев поздрави присъстващите и направи коментари относно предложенията в частта за „Натура 2000 и биоразнообразие“ за залесяването като комплексен механизъм, който включва производство на залесителен материал, подготовка на почвата, залесяване и отглеждане в последствие до петата година. Той подчерта, че този период от няколко години е извън обхвата на предложената мярка и допълни, че производството на посадъчен материал, чрез въвеждането на контейнерно произведени фиданки увеличава значително процента на прихващане, а оттам и успеха на всяка една дейност, която е свързана с възстановяване на горските хабитати. **Инж. Василев** обърна внимание, че възстановяването на защитните горски пояси е друга важна тема, особено в Североизточна България. Създаването на нови горски пояси като публична държавна собственост е сравнително трудно, предвид факта че за тях са необходими и частни земеделски земи. Той предположи, че колегите от Министерство на земеделието вече са намерили решение за следващия програмен период. Изрази съгласието си с представените коментари в съгласувателната таблица за петнадесетото заседание на КН и посочи, че не са налични много свободни площи за залесяване и изрази увереност, че държавните горски предприятия и техните териториални подразделения ще направят всичко възможно за постигане на поставените цели. **Инж. Василев** посочи, че много важен въпрос е проблема с горите и съответната демаркация, съответно с Националния план за възстановяване и устойчивост. Поздрави за усилията и изказа готовност да се включи отново в дискусиата.

Г-жа Симеонова благодари и отбеляза, че предложението на инж. Василев и другите колеги е взето предвид и контейнерното развъждане на фиданки е допустима мярка. В случай че бъде одобрена и се обяви процедура за предоставяне на БФП, ще може да се закупи необходимата техника за разсадниците, както и техниката по отношение на дейностите за подготовка на почвата. Демаркацията е взета под внимание, с оглед недопускане на двойно финансиране.

Министър Сандов обърна внимание, че „ние ще вземем предвид всички онези изключително важни въпроси свързани с демаркацията, свързани с необходимостта от допълване на вече предвидени дейности и мерки по други програми и онова, което традиционно правят горските стопанства. Целта ни е, именно трудните терени, гори, защитните пояси, които са в Североизточна България, около градовете с цел допълнително подобряване качеството на атмосферния въздух, около водни обекти особено канали, доколкото сега разбира се важна е собствеността и коя собственост на кого е, но с цел намаляване загубите от изпарение на част от тези води, които са по канали и покрай реки. Бъдете сигурни, че ще се съобразим със сигурност всички екологични въпроси свързани с биоразнообразието, с въпросния посадъчен материал. Идеята ни е, това да бъде част от кампанията на Европейския съюз подета от Франс Тимерманс за 3 милиарда дървета до 2030 година. Ние сме заложили такава цел от 100 милиона за България до 2030 година. И другото, което е идеята на това финансиране е по-скоро да подготви материал и всичко, което е

необходимо за следващите години включително и с надграждане в следващия програмен период по тази програма и по други програми.

Инж. Василев благодари за разбирането и за подкрепата и обърна внимание, че средствата в Програмата за развитие на селските райони няма да са налични и в следващата година или по-следващата, затова е от ключово значение да се запази нивото на финансиране, което е предложено от Управляващия орган. Той допълни, че в предходното изказване е пропуснал да отбележи, че не е обсъдено предложение, свързано с борбата с горските пожари, което е ключово за опазване на горските хабитати и помоли да се проучат възможностите част от тези средства да се предвидят за закупуване на жизненоважна техника за следващите години.

Министър Сандов потвърди, че подобно нещо е предвидено в следващия програмен период и се надява, че той ще започне в края на тази година още, ако успеем да завършим всички процедури. **Министър Сандов** подчерта, че тези машини са важни за справяне с горските пожари. Високопроходимите автомобили за първата реакция при възникване на горски пожари са от изключително значение и счита, че ще бъдат допустими при установяване на нужната демаркация с Програмата за развитие на селските райони.

Министър Сандов предостави възможност на **г-жа Деляна Иванова-заместник-министър на регионалното развитие** за коментар.

Г-жа Иванова направи кратък коментар по информацията от презентацията за излишъка и рискови проекти от презентацията, където в четири от пет точки участват ВиК дружествата. Тя сподели, че МРРБ и ВиК холдинга са мобилизирали максимално ресурси, така че да се подпомогнат дружествата, които имат затруднение в изпълнение на проектите си, като посочи, че един от фазираните и най-вероятно всички нефункционални проекти ще могат да бъдат завършени в рамките на програмния период.

Г-жа Симеонова благодари на **г-жа Иванова** за споделената информация и отбеляза, че съвместните усилия на двете министерства дават резултат. Завършването на нефункционалните проекти ще се счита за голямо постижение, както и намаляването с един от предложените за фазиране проекти.

Министър Сандов пожела успешна и ползотворна работа в следобедната сесия, като благодари на всички участници и призова към отговорен подход, за да бъде успешно финализирана програмата с най-добрите идеи.

Г-жа Симеонова откри следобедната сесия като обяви, че е наличен необходимият кворум от присъстващи в залата и дистанционно, за да продължи заседанието на Комитета за наблюдение. Даде думата на **г-жа Илияна Павлова, представител на Българска стопанска камера (БСК)**.

Г-жа Павлова подчерта, че разбира аргументите на УО за отхвърлените предложения от бизнеса и направи предложение в следващия програмен период да бъде предвиден, като бенефициент и бизнеса, тъй като много от площадките се намират в зони по Натура 2000, включително и солените езера, от които се добива сол.

Ръководителят на УО на ОПОС благодари за предложението и допълни, че в новия програмен период няма изискване за изрично посочване на допустимите бенефициенти в програмата, така че това е възможно за дискутиране, като предложи да се обсъди възможността за финансови инструменти, които да са на разположение на такъв тип бенефициенти – стопански субекти, но подчерта, че 100 % грантова помощ няма да бъде възможна.

Г-жа Павлова отговори, че не пледира за това, но счита, че в оперативна програма „Околна среда“ бизнесът има място.

Думата беше дадена на **г-жа Елена Стефанова, представител на дирекция „Национална служба за защита на природата“ (НСЗП) в МОСВ** за дистанционно включване.

Г-жа Стефанова съобщи, че потвърждава становището на дирекция НСЗП и обръща внимание, че е целесъобразно и редно дейностите по залесяване да бъдат насочени извън мрежа „Натура 2000“, извън границите на защитените зони с изключение на посочените крайречни горски местообитания. Допълни, че е необходимо да се направи демаркация между Националния план за възстановяване и устойчивост, Стратегическия план за развитие на земеделските и селските райони и проекти по Програма LIFE, които са свързани със залесяването.

След това тя уточни, че индикаторите на програмата по отношение на площи на местообитания на видове и площи на местообитания трябва да се отнасят основно за територии извън мрежата на „Натура 2000“. Тя посочи, че са предложили като допълнителни бенефициенти да бъдат включени природните паркове, ИАОС, РДГ-та, общини и др. В заключение, добави, че е изключително важно да се реализира процедура за изкупуване на земя в района на Калиакра, където е разпространено местообитанието б2С0, във връзка с решението на съда на Европейския съюз.

Г-жа Симеонова благодари на **г-жа Стефанова** и подчерта, че е взето предвид становището и отбеляза, че залагане на такъв индикатор в програмата, ще отнеме много време и ще предаде тежест на мярката. Тя допълни, че разширяването на кръга на бенефициентите ще промени типа и характера на процедурата в конкурентна и подчерта, че избраните шест бенефициента разполагат с необходимия персонал, знания и компетентност в кратък срок да изпълнят съответните проектни дейности.

Думата взе **г-жа Катерина Раковска, представител на екологичните организации в КН** във връзка с горската мярка, тъй като е обявена като свързана с възстановяване на горски природни местообитания. Тя съобщи, че оценката на природозащитното състояние на местообитанията е достъпна на страницата на Европейската агенция по околна среда като местата в България, които имат нужда от подобряване на тяхната структура и функции по отношение на площ са много малко. Обърна внимание, че възстановяването на горски местообитания и залесяване не е едно и също и би следвало мярката да бъде преработена, за да бъдат подготвени другите залесителни дейности и даде като пример откритите площи в горите, които също са местообитания, както на редки растителни, така и на животински видове. **Г-жа Раковска** подчерта, че бъдещото залесяване следва да се насочи извън „Натура 2000“, тъй като липсва свързаност между

защитените зони, с цел те да станат мрежа чрез създаване на допълнителни зелени зони около градовете.

Г-жа Симеонова благодари на **г-жа Раковска** и добави, че има одобрени горскостопански планове, както от Министерството на земеделието, така и от Министерството на околната среда и водите именно от дирекция НСЗП, т.к. има дейности, които са напълно допустими и са съгласувани, и допълни, че не трябва да има допълнителен натиск върху горите.

Думата беше дадена на **г-жа Теодора Павлова, представителя на Българска асоциация на консултантите по европейски програми (БАКЕП)**, която благодари на **доц. д-р Великов** за подкрепата. Тя се изказа по отношение на мерките свързани с мониторинга на водите, като предложи да се проведе техническа среща с Басейновите дирекции и с ИАОС, за да уточнят дали имат интерес. предложи да се включи процедура за рекултивация на депа извън наказателната процедура и да се промени планираната процедура за демонстрационните проекти, като се разшири кръга на потенциалните бенефициенти, тъй като сектор „Хотелиерство и ресторантьорство“ и само стопански лица от този сектор би било твърде ограничително условие, което ще постави под риск реализацията на целия ресурс по тази мярка. Тя предложи да не се ограничава с КИД дейностите, а да се ограничат по вид и процедурата да е само за хранителни отпадъци.

Ръководителят на УО на ОПОС благодари за предложенията, относно включване и на други бенефициенти и при какви условия и напомни, че голямата част от неправителствените организации и друг тип юридически лица се възползваха от ресурс над 30 милиона лева по приоритетна ос 2 „Отпадъци“, в която са подписани 62 бр. административни договори за предоставяне на БФП, по-голямата част с бенефициенти неправителствени организации и юридически лица със стопанска цел. Допълни, че подкрепя предложението за рекултивация на депа извън наказателната процедура, но като рисков фактор посочи, че общините са едни от най-бавно възлагащите институции на процедури за избор на изпълнител по смисъла на ЗОП и поясни, че финалното решение ще бъде взето от ръководството.

Думата беше дадена на **г-жа Десислава Стойкова, представител на Националното сдружение на общините в Република България (НСОРБ)**.

Г-жа Стойкова благодари за конкретните отговори в съгласувателната таблица и поиска да се разясни кога една община може да бъде самостоятелен бенефициент и кога може да бъде кандидат с други общини, включително как ще се изчисли броят на населението във връзка с площадките. Допълни, че общините имат интерес към т.нар. умни системи за разделно събиране, с цел намаляване и редуциране количествата на битовите отпадъци и подкрепи **г-жа Павлова** във връзка с рекултивацията на депата, които са извън тази процедура.

Г-жа Симеонова благодари за предложенията и подчерта, че общините като бъдещи бенефициенти трябва да започнат да работят по-усилено върху системите си за разделно събиране, т.к. е предвиден изключително голям ресурс в рамките на новата програма 2021 – 2027 за умни системи за разделно събиране, за повторна употреба и рециклиране.

Думата беше дадена на **г-жа Раковска**, която обясни, че е внесла становище с предложения от мерки по приоритетна ос „Натура 2000 и биоразнообразие“, които са осъществими в рамките на оставащия период до месец декември 2023 година. Тя направи коментар относно горската процедура, че всичко, което ще се финансира са дейности по горскостопанските планове, но тези планове имат и други цели освен възстановяване на горски местообитания в „Натура 2000“.

Ръководителят на УО на ОПОС благодари за допълнението на **г-жа Раковска** и помоли до понеделник да попълнят образеца на предложение за мярка с по – подробна информация, като например кой би бил бенефициент.

След което даде думата на **г-жа Аниѐ Монфре, представител на Европейската комисия.**

Г-жа Аниѐ Монфре благодари на председателя на КН и сподели, че напълно разбира ситуацията, в която наличните средства по програмата следва да се реализират в рамките на оставащите 18 месеца. Тя посочи, че е чула много интересни предложения, които следва да се обсъдят и разгледат в детайли. Например изкупуването на земята е свързано с много процедури, които отнемат време. Значителна роля играят и екологичните аспекти. Тя обърна внимание, че от една страна биоразнообразието има роля за регионалните политики, а от друга страна има региони, които все повече обедняват въпреки кохезионната политика, чиято цел е да намали регионалните различия. В тази връзка тя предложи да не се рискува с пренасочване на средства само към тези райони, които например са в северната част на страната и също така да се работи по-усърдно, за да има по-голяма успеваемост на програмата. **Г- жа Монфре** изрази надежда, че ще може да се изясни ситуацията и причините за ниската успеваемост, също така и по отношение на последствията от бежанската криза.

Председателят на КН благодари на **г-жа Монфре**, и каза, че предстои да се вземе решение какви средства да се отделят в рамките на бюджета на програмата към Механизма CARE в подкрепа на украинските бежанци на територията на Европейския съюз. Тя пое ангажимент за детайлен анализ по отношение реалистичността за изпълнение на всяка от мерките. Обяви, че към днешна дата се коментира индексация от около 40 милиона лева, които са установена възможност от Кохезионен фонд и допълни, че УО ще се опита да запази баланса с цел да не ошети бенефициентите, които биха положили усилия и наистина биха се справили с изпълнение на дейностите до 2023 година.

Тя предложи, че ако няма други въпроси заседанието на КН да премине към последната точка от дневния ред: **гласуване на проект на решение, с който се дава мандат на Управляващия орган на ОПОС да предложи на Европейската комисия мерки/действия по ОПОС 2014- 2020 г. с оглед успешното приключване на оперативната програма.**

Беше подложено на гласуване списъка от мерките за пренасочване, който беше изпратен до състава на КН на ОПОС 2014- 2020 г. на 9 март 2022 година да бъде гласуван във формата на мандат, в който Управляващият орган да започне разработване на тези процедури, за да може след уточняване на детайлите, предстоящите процедури за предоставяне на БФП да бъдат съобщени към Европейската комисия и да бъдат подложени

на гласуване в рамките на Комитета за наблюдение в пълния обем и критерии. Беше подложено на гласуване решението за даване на мандат на УО да продължи работа и да комуникира предложените мерки с Европейската комисия.

Бяха помолени членовете на Комитета за наблюдение да гласуват с „за“ „против“ или „въздържал се“. С мнозинството от членове, присъстващи в зала и дистанционно **решението беше прието. Г-жа Катерина Раковска** гласува „въздържал се“. Представителят на дирекция НСЗП гласува „за“ при съобразяване на представеното становище.

Г-жа Симеонова благодари за активното участие, за изключителната подкрепа и разбиране, както и за направените предложения, и за активния диалог и подчерта, че когато има процедури, които трябва да бъдат одобрени ще се обсъдят на заседание на Комитета за наблюдение.

В заключение, помоли **госпожа Раковска** или други колеги ако смятат, че може да детайлизират предложения, да попълнят образеца на предложение за мярка по ОПОС 2014- 2020 г., който са получили с поканата на 9 март 2022 година, не по-късно от понеделник в началото на следващата седмица и да ги изпратят, за да може да се видят възможностите, които да се пренасочат към тези предложения, ако бъдат допуснати. Тя благодари на присъстващите и закри заседанието.

Взето решение:

1. Комитетът за наблюдение на ОПОС 2014-2020 г. дава мандат на Управляващия орган на ОПОС да предложи на Европейската комисия мерки/действия по ОПОС 2014-2020 г. с оглед успешното приключване на оперативната програма.

Списък на присъствалите:

Членове и заместници в Комитета за наблюдение:

1. Борислав Сандов - заместник-министър председател по климатични политики и министър на околната среда и водите и председател на КН на ОПОС 2014-2020 г.
2. Мария Ачкова – заместник- министър на околната среда и водите
3. Галина Симеонова - и.д. главен директор на главна дирекция „Оперативна програма „Околна среда” и Ръководител на Управляващия орган на ОПОС 2014- 2020 г.;
4. Александър Загоров – конфедерален секретар, Конфедерация на труда „Подкрепа”;
 5. Илиана Павлова - Българска стопанска камара;
 6. Владимир Димитров -резервен член: - Българска стопанска камара- онлайн
 7. Красимир Дачев - член на УС на Българска търговско-промишлена палата- онлайн;

8. Беата Папазова - резервен член- съветник по европейска интеграция и проекти в Българска търговско-промишлена палата;
9. Елица Пешева – програмен директор в Конфедерация на работодателите и индустриалците в България- онлайн;
10. Доц. д-р Борислав Великов – член на Националния съвет на Асоциация на индустриалния капитал в България;
11. Десислава Стойкова резервен член:– юрисконсулт на Национално сдружение на общините в Република България“;
12. Калин Каменов резервен член – кмет на община Враца и представител на Регионалния съвет за развитие на СЗР за планиране -онлайн;
13. Дарин Димитров резервен член – кмет на община Търговище и представител на Регионалния съвет за развитие на СИР за планиране -онлайн.
14. Емил Хумчев резервен член – областен управител на област Смолян и представител на Регионалния съвет за развитие на ЮЦР за планиране;
15. Таня Христова- кмет на община Габрово, Регионален съвет за развитие на Северен централен район;
16. Чл.-кор. проф. Костадин Ганев - представител на Българска академия на науките онлайн;
17. проф. д-р Мартин Банов Резервен член - заместник-директор на Институт по почвознание, агротехнологии и защита на растенията „Никола Пушкаргов“, Селскостопанска академия;
18. Теодора Павлова- резервен член - член на Управителния съвет на Българска асоциация на консултантите по европейски програми (БАКЕП).
19. Катерина Раковска - резервен член- координатор на програма „Защитени територии и Натура 2000“ в сдружение „ВВФ- Световен фонд за дивата природа, Дунавско- карпатска програма- България“;
20. Ангел Сираков - резервен член - началник на сектор „Политики и програми за устойчив растеж“ в отдел „Наблюдение и анализ“, дирекция „Централно координационно звено“, АМС;
21. Стоимир Цветанов - Резервен член -главен експерт в дирекция „Координация по въпросите на Европейския съюз“;
22. Петър Матов - резервен член - дирекция „Икономическа и социална политика“, АМС;
23. Весела Данева - дирекция „Държавни помощи и реален сектор“, Министерство на финансите;
24. Станислав Стефанов - резервен член, дирекция „Икономическа и финансова политика“, МФ;
25. Деляна Иванова – заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството и Ръководител на УО на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.;
26. Ивайло Стоянов - резервен член, Главна дирекция „Стратегическо планиране и програми

за регионално развитие“, МРРБ

27. Станислав Илиев – Резервен член началник на отдел „Вътрешни обществени поръчки“, „Български ВиК Холдинг“ ЕАД.
28. Даниела Калайджийска - резервен член -държавен експерт в отдел „Програмиране“, дирекция „Координация на програми и проекти“, МТС;
29. Десислава Михалкова – резервен член, Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“, УО на ОПИК и ОПИМСП -онлайн;
30. Цветан Спасов – резервен член главен директор на Главна дирекция „Европейски фондове, международни програми и проекти“ и Ръководител на УО на ОПРЧР;
31. Илка Гълъбова - резервен член, УО на ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г, ИА „Програма и образование“-онлайн;
32. Лидия Чакръкчиева – резервен член, УО на Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г., Министерство на земеделието, онлайн;
33. Стоян Котов – резервен член директор на дирекция „Морско дело и рибарство“, Министерство на земеделието;
34. инж. Николай Василев – резервен член главен експерт в дирекция „Горско стопанство“, онлайн;
35. Христина Миронова – Национален статистически институт;
36. Таня Кокошарова – резервен член -,Агенция „Пътна инфраструктура“.
37. Денница Недева - дирекция „Координация по въпросите на Европейския съюз и международно сътрудничество“, МОСВ;
38. Александър Иванов – резервен член: дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“, МОСВ;
39. Елена Стефанова – дирекция „Национална служба за защита на природата“, МОСВ, онлайн;
40. Елена Якимова- резервен член, дирекция „Опазване чистотата на въздуха“, онлайн;
41. Ренета Колева - изпълнителен директор на ПУДООС;
42. Мадлена Станимирова -резервен член, дирекция „Мониторинг и оценка на околната среда“, ИАОС;

Наблюдатели с право на съвещателен глас в Комитета за наблюдение:

1. Людмила Рангелова – ИА „Одит на средствата от ЕС“, Министерство на финансите - онлайн;
2. Нина Кирилова – резервен член ИА „Одит на средствата от ЕС“, Министерство на финансите;
3. Мануела Милошева –дирекция „Национален фонд“, Министерство на финансите;

онлайн;

4. Валерия Нацева- Методиева - Агенция по обществени поръчки,онлайн
5. Ирина Чебан – резервен член, Агенция по обществени поръчки, онлайн
6. Валентина Парапунова - резервен член дирекция „Наблюдение, координация и контрол на дейността на Разплащателната агенция“, Министерство на земеделието
7. Sofia Alves- представител на Европейската комисия;
8. Agnes Monfret- представител на Европейската комисия;
9. Elodie Durand -представител на Европейската комисия;
10. Peter Christov- представител на Европейската комисия.

Одобрил:

Борислав Сандов

*Заместник-министър председател по климатични политики и
Министър на околната среда и водите и
Председател на КН на ОПОС 2014-2020 г.*